

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 10/25

Luksemburgā, 2025. gada 4. februārī

Tiesas spriedums lietā C-158/23 | [Keren] ¹

Starptautiskā aizsardzība: Savienības tiesībām – ar zināmiem nosacījumiem – nav pretrunā tas, ka starptautiskās aizsardzības saņēmējiem ir jānokārto pilsoniskās integrācijas eksāmens

Tomēr sistemātiska sodīšana par šāda pārbaudījuma nenokārtošanu nav pieļaujama

Nīderlandes tiesību aktos starptautiskās aizsardzības saņēmējiem citastarp paredzēts pienākums noteiktā termiņā nokārtot pilsoniskās integrācijas pārbaudījumu. Ja tas netiek nokārtots, var uzlikt naudas sodu. Tiesa uzsver, cik svarīga šo personu integrācijai ir zināšanu, it īpaši valodas zināšanu, apguve, un konstatē, ka dalībvalstīm ir iespēja ar zināmiem nosacījumiem paredzēt pienākumu piedalīties pilsoniskās integrācijas programmās un nokārtot ar to saistītos pārbaudījumus. Tomēr jāņem vērā starptautiskās aizsardzības saņēmēju ļoti atšķirīgie personīgie apstākļi. Naudas sodu var uzlikt tikai izņēmuma gadījumos, piemēram, tādos, kas liecina par vēlmes integrēties pierādītu un noturīgu neesamību. Turklāt tas, ka starptautiskās aizsardzības saņēmējam principā tiek likts pilnībā segt integrācijas programmas kursu un pārbaudījumu izmaksas, uzskatāms par pārmērīgu slogu.

Eritrejas valstspiederīgais Nīderlandē ieradās 17 gadu vecumā un tika atzīts par starptautiskās aizsardzības saņēmēju. Kad viņš sasniedza 18 gadu vecumu, Nīderlandes iestādes to informēja, ka viņam saskaņā ar Nīderlandes tiesību aktiem ir pienākums apmeklēt pilsoniskās integrācijas mācību kursu. Tādējādi viņam principā trīs gadu laikā bija jānokārto visas pilsoniskās integrācijas pārbaudījuma daļas. Šis termiņš tika pagarināts kopumā par gadu, jo viņš bija ilgstoši uzturējies patvēruma meklētāju uzņemšanas centrā un bija apmeklējis mācības. Tomēr uz dažiem kursiem un pārbaudījumiem jaunais Eritrejas valstspiederīgais neieradās, bet tos, uz kuriem bija ieradies, viņš nenokārtoja.

Tā kā viņš nebija pabeidzis programmu paredzētajā termiņā, iestādes viņam uzlika 500 EUR naudas sodu, kā arī uzdeva atmaksāt 10 000 EUR aizdevumu, ko administrācija viņam bija piešķirusi, lai dotu iespēju finansēt pilsoniskās integrācijas programmas izmaksas. Pēc tam viņš no pilsoniskās integrācijas pienākuma tika atbrīvots, tāpēc ka tobrīd viņš bija izrādījis pietiekamus centienus to pabeigt. Tomēr šis atbrīvojums neskar viņa pienākumu samaksāt naudas sodu un atmaksāt aizdevumu.

Viņš vērsās Nīderlandes tiesās, un Nīderlandes Valsts padome nolēma uzdot Tiesai prejudiciālus jautājumus par Nīderlandes sistēmas saderību ar direktīvu par starptautisko aizsardzību ².

Spriedumā **Tiesa konstatē, ka šai direktīvai – ar zināmiem nosacījumiem – nav pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, kurā starptautiskās aizsardzības saņēmējiem noteikts pienākums nokārtot pilsoniskās integrācijas pārbaudījumu.**

Šajā ziņā Tiesa uzsver, **cik svarīga ir gan dalībvalsts valodas, gan zināšanu par tās sabiedrību apguve, lai sekmētu starptautiskās aizsardzības saņēmēju integrāciju** uzņemošās dalībvalsts sabiedrībā un atvieglotu to piekļuvi darba tirgum un profesionālajai izglītībai. Bez tam tā norāda, ka dalībvalstīm šajā kontekstā ir zināma rīcības

brīvība. Tomēr nepieciešamība šajā kontekstā ņemt vērā starptautiskās aizsardzības saņēmēju personīgos un ļoti atšķirīgos apstākļus ir vēl jo lielāka, ievērojot viņu īpašo neaizsargātību – tieši tā pamato šīs aizsardzības piešķiršanu.

Tādējādi **jāņem vērā attiecīgās personas īpašie individuālie apstākļi, piemēram, vecums, izglītības līmenis, finansiālā situācija vai veselības stāvoklis**. Turklāt šāda pilsoniskās integrācijas pārbaudījuma nokārtošanai vajadzīgās zināšanas būtu jānosaka pamatlīmenī, nepārsniedzot to, kas nepieciešams, lai sekmētu integrāciju, un ņemot vērā to, ka attiecīgās personas vēl nav ilgstoši apmetušās konkrētajā dalībvalstī. Visbeidzot – ikviens starptautiskās aizsardzības saņēmējs būtu jāatbrīvo no pienākuma nokārtot šo pārbaudījumu, ja tas spēj pierādīt, ka jau ir efektīvi integrējies.

Katrā ziņā par šāda pārbaudījuma nenokārtošanu nedrīkst sistemātiski sodīt ar naudas sodu. Šādu sodu varētu uzlikt tikai izņēmuma gadījumā, piemēram, ja ir pierādīta un noturīga vēlmes integrēties neesamība. Turklāt šāds naudas sods attiecīgajam aizsardzības saņēmējam, nekādā ziņā nedrīkstētu uzlikt pārmērīgu finansiālu slogu, ņemot vērā tā personīgos un ģimenes apstākļus.

Šajā gadījumā pamatlietā aplūkotojā Nīderlandes tiesiskajā regulējumā paredzētais naudas sods tiek piemērots sistemātiski un var sasniegt 1 250 EUR. Šāds pasākums šķiet acīmredzami nesamērīgs attiecībā pret šī tiesiskā regulējuma mērķi.

Turklāt, tas, ka starptautiskās aizsardzības saņēmējam principā tiek likts pilnībā segt pilsoniskās integrācijas programmas kursu un pārbaudījumu izmaksas, apdraud mērķi nodrošināt tā efektīvu integrāciju uzņemotās dalībvalsts sabiedrībā. Šis pienākums tam rada pārmērīgu slogu, kas rada šķērslī ne tikai minētā saņēmēja faktiskai piekļuvei pilsoniskās integrācijas programmai, bet arī to pārējo tiesību un priekšrocību izmantošanai, kuras tam izriet no Direktīvas 2011/95.

PIEZĪME. Ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu dalībvalstu tiesas lietas iztiesāšanas gaitā var uzdot Tiesai jautājumus par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Pašu pamatlietu Tiesa neiztiesā, taču valsts tiesai tā ir jāatrisina atbilstīgi Tiesas nolēmumam. Šis nolēmums ir vienlīdz saistošs arī citām dalībvalstu tiesām, ja tām jāatrisina līdzīga problēma.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesa nav saistošs.

[Sprieduma pilnteksts un rezumējums \(ja tāds ir\)](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē sprieduma pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: *Stefaan van der Jeught* ☎ (+352) 4303 2170.

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Palieciet ar mums!

¹ Šīs lietas nosaukums ir izdomāts. Tas neatbilst neviena lietas dalībnieka reālajam personvārdam vai nosaukumam.

² Eiropas Parlamenta un Padomes [Direktīva 2011/95/ES](#) (2011. gada 13. decembris) par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu, un par piešķirtās aizsardzības saturu.